

CZERNICA

Niewielka wieś położona na prawym brzegu Nysy Szalonej. Leży na wysokości około 205-215 m. n.p.m. Przez wieś biegnie szosa z Jawora do Roztoki. Na wschód od Czernicy prowadzi nieczynna linia kolejowa z Roztoki do Jawora, ze stacją, od której odchodziły bocznice do lokalnych kamieniołomów.

Czernica jest wsią bardzo starą. Już w 1203 r. biskup wrocławski Cyprian potwierdził joannitom ze Strzegomia nadanie czynszów z Czernicy. W 1305 r. Czernicę wymieniano jako wieś czynszową biskupstwa wrocławskiego. Z 1335 roku pochodzi wzmianka sugerująca, że miał tu być kościół. Późniejsze dzieje nie są jasne. W 1346r. książę jaworski Bolko I odkupił od wdowy Catherine de Nossin czynsze z Czernicy i przekazał je magdalenkom z Lubania. Transakcję tę w 1352r. potwierdził książę świdnicko-jaworski Bolko II. (Według innych źródeł klasztor magdalenek zakupił te czynsze za 40 grzywien.) Z 1388r. pochodzi wiadomość pośrednio wskazująca, że Czernica należała do von Haugwitza. Później wieś znowu stała się własnością biskupstwa wrocławskiego. Była to jednak mała posiadłość i nie znajdował się już tutaj kościół.

W 1667r. Czernica znajdowała się w dekanacie jaworskim. Było tu 14 zagród i szkoła. We wsi mieszkało 8 kmieci, 2 zagrodników, 10 chałupników oraz 8 rzemieślników i 3 wolnych ludzi. W 1768r. we wsi była szkoła i 2 młyny wodne, a mieszkało w niej 12 kmieci i 6 chałupników.

Zmiany nastąpiły w XIX w., gdy w 1810r. miała miejsce sekularyzacja dóbr kościelnych, choć w 1825r. wykazywano jeszcze Czernicę jako własność arcybiskupa wrocławskiego. Zarządzał nią von Schimonsky. Było to już wówczas dziedziczne sołectwo ze szkołą, 2 młynami wodnymi oraz 18 domami. Po sekularyzacji dobra kościelne podlegały królewskiemu urzędowi dzierżaw i rent w Jaworze. Sołectwo posiadał niejaki Rosemann, do niego należała też kuźnia i browar. Ponadto była tu szkoła katolicka, gospoda i dwa młyny wodne oraz młyn konny. Przy skrzyżowaniu dróg w centrum wsi był królewski posterunek celny.

W drugiej połowie XIX w. podjęto w Czernicy eksploatację granitu. Na wzniesieniu, na wschód od wsi założono kamieniołom "Charlottenbruch", a nieco dalej "Klose Bruch", "Jeschke Bruch" oraz "Großer Bruch". W 1896r. przeprowadzono linię kolejową i zbudowano stację, od której doprowadzono do wyrobisk 2 bocznice. W ciągu kilkudziesięciu lat w Czernicy podwoiła się liczba mieszkańców.

Po 1945r. wieś zachowała swój charakter, ale znacznie rozbudowano kamieniołomy i zwiększono wydobywanie.

Na podstawie materiałów przygotowanych i udostępnionych przez pana Edwarda Hałdasia

BIBLIOGRAFIA:

Stanisław Jastrzębski - " Jawor i Okolice" Ossolineum 1973 r.

K.Jankowski, S.Junak, K.Kułaga - "Wałbrzych i okolice - Przewodnik"
